

A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS NÉPFŐISKOLA

2023. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

*„...mert kell egy hely, hol minden szellem látható.
Mert kell egy hely, hol minden szólam hallható.*

*Mert kell egy hely, hol nem fáznak a csillagok,
mert kell egy hely, hol emlékünknél majd élni fog.
Mert kell egy hely, egy vonzás, melyhez tartozunk,
mert kell egy hely, hol néha másról álmodunk.”*

Presser-Sztevanovity: A padlás

www.amhk.hu

2023.

A Művelődés Háza és Könyvtára 2023. évének általános értékelése	3
Személyi feltételek	3
Munkaszervezés	4
Intézményi, tárgyi feltételek	4
Pénzügyi feltételek	5
Látogatószámok	6
Közművelődési tevékenység	7
Marketing	8
Városi, járási feladatellátás	10
Ismeretterjesztés	11
Kiállítás	11
Közösségi szolgáltatás	12
Művelődő közösségek, amatőr művészeti csoportok	12
Tábor	18
Származtatott szolgáltatás	18
Nagyrendezvények	18
Mozi	19
Könyvtár	20
A beszámoló összefoglalása:	24

A Művelődés Háza és Könyvtára 2023. évének általános értékelése

Az intézmény a felújítás befejezte és az átadás/átvétel óta az első teljes működési évet zárta 2023. december 31-én. Általánosságban elmondható, hogy mind üzemeltetési-, mind rendezvényszervezési szempontból eseménydús és eredményes év volt.

Az év elején jelentős újratervezést végeztünk a műsorstruktúrában, az energiagazdálkodásban és általában a 3300 m²-es épület üzemeltetésében. A korábban megfelelő feltételek mellett megkötött gáz-, és villamos energia szerződések, az extrém takarékos üzemeltetés és nem utolsósorban a közönségünk, látogatóink rendkívül toleranciája a megváltozott hőmérsékleti realitások miatt azt eredményezte, hogy az intézmény gazdálkodása stabil és kiszámítható maradt. Ez rendkívül fontos volt főleg az év első felében, mert ezidő tájt mérséklődtek elviselhető mértékűvé a '22-es év végének energiaár sokkját. A fenntartó Önkormányzat szándéka szerint és szoros együttműködés mellett - a régióban szinte egyedülálló módon - sikerült elkerülni a Ház bezárását az elbocsájtási hullámot, a programok lemondását.

Mindezekkel együtt az intézmény 2023-ban is sikeresen végezte a munkáját a célkitűzéseinek megfelelően. A mindhárom intézményegységben megvalósuló gazdag, színes programkínálatával A Művelődés Háza jelentősen csökkenti a város és a régió kulturális javakhoz való hozzáféréseinek országos viszonylatban létező területi és társadalmi egyenlőtlenségeit.

Személyi feltételek

A helyzetértékelést érdemes a személyi feltételek oldaláról kezdeni, mert hitem szerint lehet a munkahely bármilyen felszerelt, a szolgáltatás minősége, a közönséggel való kapcsolat a munkatársakon múlik. A tavalyi évet 19 fős személyi állománnyal kezdtük. A Művelődés Házában 3 fő felel a tisztaságért, 4 fő a technikai rendszerekért és a ház folyamatos berendezéséért, eszközmozgatásért. 1 fő könyvelő intézi a gazdasági és HR ügyeket, 3 fő könyvtáros felel a Könyvtárért, 2 fő (mozigépész és jegypénztáros) biztosítja a Mozi működését, 2 fő portás a Ház nyitvatartását, jegypénztárat, ügyfélkapcsolatot. 3 fő szakmai munkatárs felel a szervezett programokért, előkészítésért, marketingért, kommunikációért. 2 határozatlan idejű munkaszerződéssel rendelkező kollégánknak szülei szabadságon van. Mindezek a feladatok 1 fő intézményvezető irányítása mellett zajlottak. Ez a struktúra az év végére lett teljes, ekkorra sikerült némi fluktuáció után a 20 fős személyi állományt 100%-ban feltölteni.

Fontos feladatommak tekintem segíteni az új munkavállalók integrálódását a szervezetbe, mert ez a folyamat alapozza meg az intézmény működésének folyamatosságát és a standardok állandóságát.

A munkatársi közösség összeszokott, tapasztalt, kiegyensúlyozott, szolgáltatói szemléletű. A kollégák szívesen fejlődnek és nyitottak a változásokra, új ötletekre.

Munkaszervezés

A 2023-as év második felében az intézmény stábjának működésében számos tervezett változást valósítottunk meg. Az intézményi célok által vezérelt módon, a szubszidiaritás elvét követve, a sajátos működési rendhez (pl. munkaidőkeret) alkalmazkodva és a munkavállalói érdekeket figyelembe véve alakítottuk ki a szervezet designját. Munkacsoportok alakításával, a rendezvényfelelős szerepének bevezetésével, az értekezletek rendjének és résztvevői körének átgondolásával, a belső és külső információáramlás szabályozott rendjének kialakításával pozitív változást értünk el a szervezeti kultúrában. A fejlesztés folyamatos, gyakori visszacsatolásokkal alakítjuk ki – kizárólag a szükséges pontokon – az új eljárásokat. Ez a rendszer napi kontrollt, kompromisszumot és következetességet kíván minden érintettől, de a befektetett munka sokszorosan megtérül a megfelelő kiszámíthatóságban, tervezésben, ezáltal a privát élet szervezésének biztonságában.

Intézményi, tárgyi feltételek

Intézményünk a 2019 májusától 2022 márciusáig tartó időszakban teljeskörű rekonstrukción és sok elemét tekintve felújításon esett át. A 2022/2015 (XII. 29.) Korm. határozat, a 1850/2016 (XII.23.) Korm. határozat, a 1748/2017 (X.25.) Korm. határozat, a 1784/2017 (XI. 7.) Korm. határozat és a 1648/2018. (XII.6.) Korm. határozat és annak 1. számú melléklete alapján az Emberi Erőforrások Minisztériuma összesen 2.155.000.000 forint támogatást nyújtott A Művelődés Háza és Könyvtára felújítására.

Az épület birtokba vétele megtörtént, mostanra rendelkezünk egy lezárt bázisév valós üzemeltetési tapasztalataival. A bonyolult gépészeti-, szcenikai (színpadi hang és hatásvilágítás) rendszerek működtetésének felhasználói szintű ismerete folyamatos munkát igényel a munkatársaktól.

Ismerve az ország közművelődési intézményrendszerének állapotát elmondható, hogy Sárospatak és környéke az infrastrukturális feltételeket tekintve kivételesen jó helyzetben van. Ez köszönhető az új rendszereknek és felújított épületnek és a gondos karbantartásnak. Az átgondolt költségvetéstervezés és takarékos gazdálkodás egyik jelentős nyeresége, hogy eddig a kötelező karbantartást megkapták az aktív és passzív rendszerek. Rendkívül fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy nagyon jó befektetés az évente vagy periodikusan szükséges karbantartások elvégzése, mert ha az épület állapota romlásnak indul, az az üzemeltetés emelkedő költségeivel és - az idő múlásával - a helyreállítási költségek sokszorozódásával kigazdálkodhatatlanná váló költségspirált és leromló infrastruktúrát eredményez, amit a kötelező közművelődési feladatellátás és a szolgáltatások színvonalának gyengülése követ a tapasztalatok szerint. Nagy öröm, hogy a fenntartó Önkormányzat a jövőben is - a jelen gyakorlatnak megfelelően – gondos gazdaként biztosítja a forrásokat az állagmegóvásra.

Pénzügyi feltételek

Sárospatak Város Önkormányzata 3/2023. (II.13) sz. határozatában elfogadta az intézmény költségvetését. A Művelődés Háza és Könyvtára önállóan nem gazdálkodó gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv. Az intézmény gazdálkodása a közpénzek felhasználásával kapcsolatos hatályos jogszabályoknak, előírásoknak, pénzügyi- és számviteli szabályoknak megfelelően történt. A megfelelő pénzügyi feltételeknek és a gazdaságos, hatékony működésnek köszönhetően, a város és a térség lakói igényeinek figyelembevételével gazdag és színes szolgáltatási struktúra és programkínálat valósult meg.

Az intézmény gazdálkodása három lábon áll: önkormányzati támogatás, pályázati források és saját bevételek. Az alapvető funkciók egy részét fedezi az önkormányzati támogatás (bér, és a rezsiköltségek egy része). A szakmai munka fedezetét szinte teljes egészében a saját bevételekből (terembérlet, szolgáltatás, jegybevétel) és pályázati forrásokból oldjuk meg.

2023. év pénzügyi adatai:

Központi irányítószervi támogatás	143 999 710
Készlet értékesítés	625 785
Jegybevétel	33 874 599
Terembérlet	19 531 080
Egyéb szolgáltatás	2 157 252
Pályázati bevételek	8 550 000
Könyvtár beiratkozási díj	84 732
Összesen	208 823 158

Pályázaton elnyert összegek

XXVI. Zempléni Gyermekek Szólótánc Fesztivál	750 000
Zempléni Népművészeti tábor	900 000
A Mozi infrastrukturális fejlesztése	1 000 000
A Mozi szakmai programjának megvalósítása	1 600 000
NTP-Tehetségfejlesztő program	3 500 000
Dömötör családi multság szólótánc fesztivál	800 000
Összesen	8 550 000

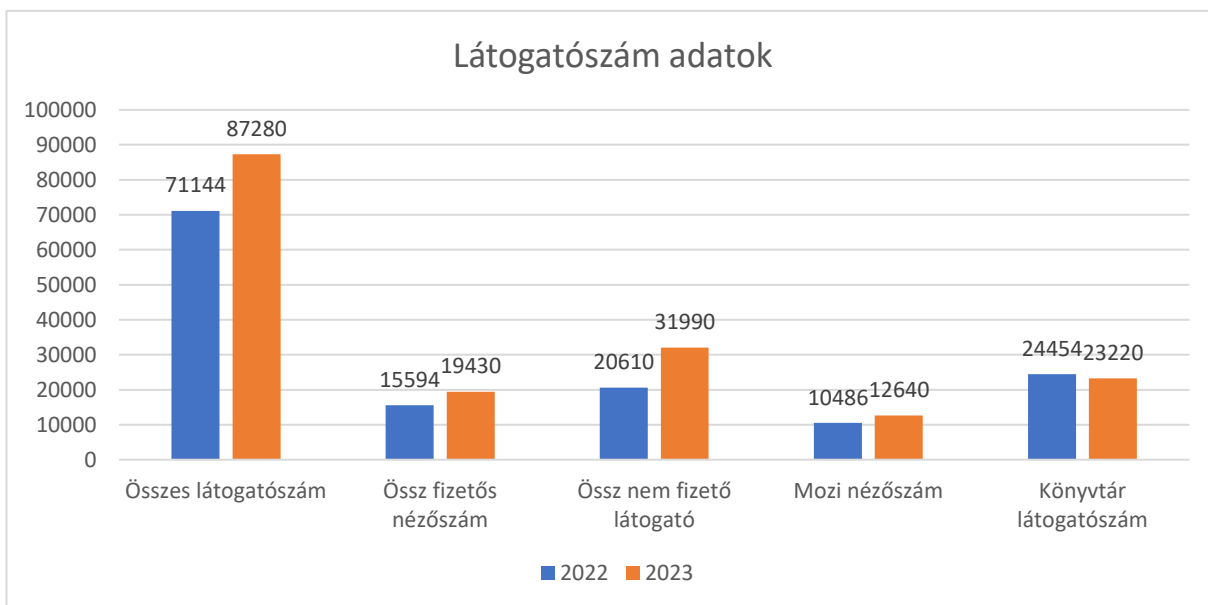
A fenntartó támogatásán túl a források növelését biztosítja az intézmény erős pályázati aktivitása. Ezzel kapcsolatban rossz hír, hogy a kultúrafinanszírozás átalakítása és a romló gazdasági helyzet egyre kevesebb pályázati forrás lehívását teszik lehetővé. A nagy pályázható alapok pl. NKA, NTP, Csoóri Sándor, Hungarikum programok stb. finanszírozása vagy nem emelkedik (infláció miatt kb. 25%-os értékvesztést elszenvedve) vagy csökken.

A fenti táblázat pályázati források során ez a tendencia látszik. Hasonló a helyzet az EU-s forrásoknál is, mert a pályázható EFOP, TOP programok szünetelnek, kizárólag a határmenti együttműködést elősegítő INTERREG pályázatok vannak nyitva, amelyekre a rendelkezésre álló forrásokat sokszorosan meghaladó finanszírozási igény érkezik. Ennek eredményeként sajnos 1-1 ponttal maradtunk le a támogatott kategóriáról két határmenti kisprojektünkkel.

A belépőjegyek mellett a rendelkezésre álló terek és eszközök bérbeadásából származó bevétel szintén fontos része az intézményi költségvetésnek. Az intézmény kiegyensúlyozott gazdálkodásának köszönhetően kifizetetlen számlánk 2023-ban sem volt.

Partnereink pénzügyi vonatkozásban is a stabilitásról és megbízhatóságról ismerik A Művelődés Házát.

Látogatószámok

A színházteremben 70, a pódiumteremben 22, a moziteremben 724, a Könyvtárban 154, a ház egyéb tereiben 276, külsős helyszínen 38 program valósult meg. 2023. évben az intézményben 738 fizetős programra 19.430 fő váltott jegyet. A Művelődés Háza tereiben 13, a Makovecz téren 4 program volt belépős, ami összesen 6785 nézőt vonzott 20.811.940,- Ft bruttó bevétel mellett. A Mozi 721 előadására /ebből art 387, nem art 334/ 12.645 néző váltott belépőjegyet 20.134.700,- Ft értékben. A jegypénztárban és online lebonyolított jegyvásárlási tranzakciók aránya 71% és 29%. 2023-ban

Közművelődési tevékenység

A 2023. év – ahogy ebben a szakmában minden esztendő – tanulóév. Egyrészt a teljes bázisév miatt, másrészt a folyamatosan változó igényekhez igazodó rendezvénystruktúrát, programtípusokat és a klasszikus közművelődési tevékenységeket tekintve, mindenképp.

Fontos és meghatározó számunkra, hogy a már működő felújított házat a lakosság minden társadalmi rétegének élményt, értéket, feltöltődést, kikapcsolódást nyújtó gazdag és színes programkínálattal működtessük. A célunk megvalósítása részletes koordinációt, a források hatékony allokációját, aktív és folyamatos kommunikációt és kreatív energiát igénylő feladat volt. A '23-es évben több olyan program volt, amit kísérletként, újításként vettünk fel a portfólióba. Látható és érzékelhető volt, hogy a könnyű színházi előadások és a stand-up műfaj volt a legnépszerűbb a látogatók körében. A tapasztalatokat értékelve terveztük meg és készítettük elő a 2023. évi tavasz és őszi/téli szezont. A tavalyi évben kísérleti fázisban lévő programok, mint a Családi Délutánok, Járműmustra (2 évente) vagy Tér-zene-bor című programok idén már beépülnek a programkínálatba. Műsor- és szolgáltatási struktúránk alakítása folyamatos, új programelemekkel, előadókkal kísérletezünk, ami az igények felmérésének, a megvalósításnak és visszacsatolásnak állandó körforgása.

A nagytermi produkciók mellett figyelmet fordítottunk a klasszikus értelemben vett művelődésre, a közösségi programokra. Ezzel kapcsolatban azonban az erőfeszítéseinket mérsékelt siker, alkalmanként a sikertelenség jellemezte. Három program volt a fókuszban:

- Családi Délután
- Táncházak
- Könnyűzenei koncertek, amatőr zenekarok fellépése

A könnyűzenei programokkal kapcsolatban biztatóak a tapasztalatok. Fontosnak gondoljuk, hogy a könnyűzenét helyben művelő zenekarok is megtalálják a helyüket a Házban, ezért Patak Jam néven elindítottunk egy fórumot, ahol a műfajt művelőket hívtuk problémafeltárássra, közös gondolkodásra. Az intézmény vállalta, hogy évente több alkalommal ad lehetőséget a zenekaroknak fellépni a pódiumteremben vagy lehetőség szerint a Makovecz téren. A vállalásaink között szerepelt az is, hogy a nyár folyamán a nagyterem szabad technikai és szakmai kapacitásait kihasználva a zenekarok bemutatkozó anyagot forgathatnak, rögzíthetnek. Mindkét esetben a zenekarok határozzák meg a rendelkezésre álló keretek között, hogy melyik helyi zenekar kap lehetőséget. Ez az együttműködés bővült, bővül és reménykeltő a folyamat, sok lehetőség és ötlet van az együttműködésben.

A különböző programtípusok esetében látható, hogy alakítjuk, formáljuk a kereteket és lehetőségeket az igényekhez. Azonban fontos, hogy a város lakosságában is

tudatosodjon a felelősség: ha nem jönnek el a programokra, akkor hosszú távon megszűnhetnek azok a művelődési formák, amik most még rendelkezésre állnak. Nagyon sok programtípusnál nem akadály a hozzáférés, hiszen vagy ingyenesek vagy jelképes belépődíjjal hirdetjük őket. Fontos látni, hogy a jól és közösségben eltöltött minőségi idő nagy ereje lehet a város közösségeinek amire a fentebb felsorolt programtípusok kiváló lehetőségeket biztosítanak.

A fentebb felsorolt újítások mellett az intézmény folytatta azoknak a programoknak a szervezését, amelyek nagy hagyománnyal, kialakult közönséggel bírtak és részei Sárospatak kültéri kulturális kínálatának.

Intézményünk 2023-ban is együttműködött a Zempléni Fesztivál lebonyolításában szervezője, az Interkultur Hungária Kht.-vel. A nagy múltú összművészeti fesztiválnak intézményünk egyik alapítója volt 1992-ben. Tavaly, ahogy az elmúlt évtizedekben, A Művelődés Háza és Könyvtára kiemelt partner státuszban vesz részt a többnapos, augusztusi programsorozat lebonyolításában.

Folytattuk a korábban működő filmklubokat, könyvtári programokat és a közönségünk számára fontos és megszokott programelemeket és szolgáltatásokat.

Marketing

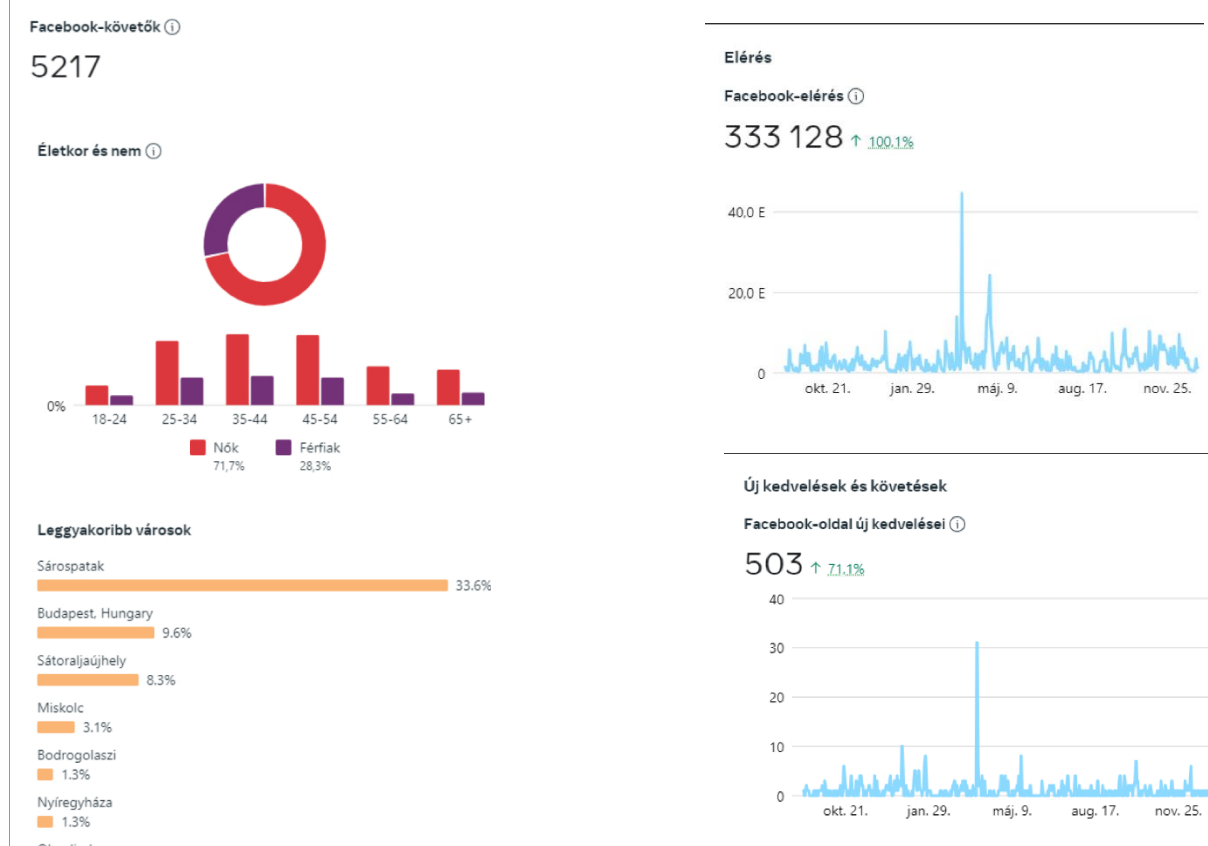
Szakmai tevékenységünkben azokat a célkitűzéseket tartjuk szem előtt, amelyek az intézmény helyi, térségi beágyazottságát megeremtették, és országos szakmai hírnevének megőrzéséhez hozzájárultak. Céljaink eléréséhez nélkülözhetetlen a hatékony intézményi kommunikáció. Ennek érdekében megújítottuk és megváltozott formában működtetjük az intézmény honlapját, amely nemcsak tartalmában, hanem vizuális megjelenésében is szakít a korábbi hagyományokkal. Tökéletesítettük üzeneteink tartalmát és időbeni megjelenését. E területen sok új tapasztalatot szereztünk az elmúlt évek járvánnyal terhelt időszakában. Az online tér volt az egyetlen lehetőség a látogatóinkkal való kapcsolattartásra, a könyvtári vagy közművelődési programok biztosítására. Az így megszerzett tapasztalatokat kamatoztatjuk az új honlap működésekor. A jelenleg a látogatóink által preferált online platformokon jelen vagyunk. A legnagyobb elérést vitathatatlanul a facebook biztosítja, hiszen az önálló intézményi oldalunkon 4800-ról 5300-ra növeltük a követők számát, a könyvtár 850 és a mozi 4800 követővel rendelkezik. Folyamatos most már a hírlevélküldés is azok számára, akik ehhez hozzájárulnak. Gyakori a kritika, hogy kevés a nyomtatott meghívó, plakát, szórólap, ill. ezzel összefüggésben, hogy nem tudnak a látogatók a programokról. Tiszteletben tartva azok véleményét, akik így gondolják, mi az intézmény részéről az alábbi okok miatt nem tervezzük a print marketing anyagok nagyobb mértékű használatát:

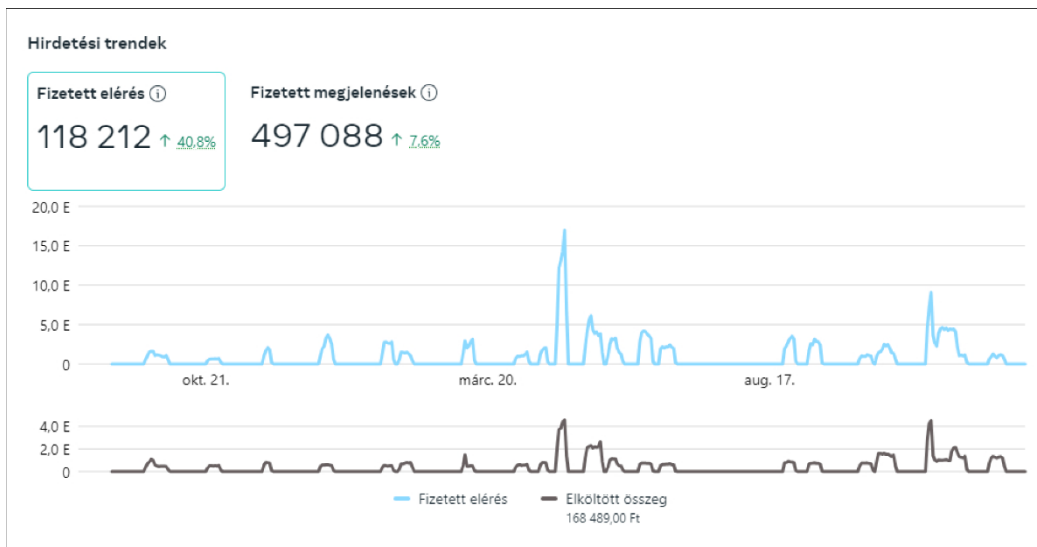
- A nyomtatott műsorfüzet szerkesztése sok munkaórát vesz el, kapacitás híján ezt nem tudjuk menedzselni, hasonlóképp a postai kiküldést, plakátolás költségét, munkaigényét

- A műsorfüzet, meghívók, plakátok, szórólapok nagy példányszámú gyártásának költségei és az általuk elért látogatószám és bevétel ár/érték arányban negatív, nagyon megdrágítja egy-egy program költségvetését
- A látogatóink tudnak a programokról, mert nem lennének teltházias előadásaink és a látogatószámunk konstans alacsonyan maradna, ha így lenne, nagy örömeinkre nem így van.
- Mivel ugyanazokat a marketing csatornákat és erőforrásokat használjuk a gyengébben látogatott programoknál is mint a teltházásoknál vélhetően azokról is ugyanúgy tudnak a látogatók

Az alábbi néhány ábra az online hirdetési fiók statisztikáiból jól mutatja, hogy ár/érték arányban miért indokolt az online hirdetésekre helyezni a hangsúlyt.

Városi, járási feladatellátás

2023-ben is együttműködtünk a sárospataki és egyéb tankerületi oktatási intézményekkel, városi civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal. Nagy örömünkre lassan de biztosan kialakult az a szervezési mód, ami mind az intézmény, mint a széles partnerhálózat számára a tervezhetőséget, a folyamatos információáramlást és kapcsolattartást biztosítja. Egyre több kisebb-nagyobb szervezet, intézmény találja meg A Művelődés Házat programhelyszínnek.

Igyekszünk minden érintett munkáját segíteni azzal, hogy idejekorán megkezdjük az éves progamegyeztetést az állandó partnereinkkel. Ennek révén érezhetően kevesebb a rászervezés. Nagyon hatékonyra teszi a közös munkát az a folyamatos – nevezzük így – rendhagyó edukációs tevékenység, ahol kialakítjuk a partnerek szakembereivel, pedagógusaival, fellépőivel a közös nyelvet, megismertetjük az épület és a szakmai stáb által nyújtott lehetőségek részleteit, adott esetben korlátait.

Enneka tájékoztató munkának köszönhetően az elmúlt időszakban nagyon látványos és méltó iskolai évvárók, nemzeti ünnepek és gálaműsorok valósultak meg, ahol a partnerek kreativitása kibontakozhatott az intézmény nyújtotta szakmai és technikai segítségnek köszönhetően. Ez a folyamat minden érintett számára win-win helyzetet eredményez, mert a közönség különleges élményben részesül, az alkotók, résztvevők biztonságban és az elképzelésüknek megfelelően valósítják meg a programjaikat és nem utolsósorban az intézmény és a stáb is tervezetten, hatékonyan tud működni és megfelelő szolgáltatási színvonalat biztosítani.

Továbbra is kiterjed munkánk a Sárospataki járás településeire. Az intézmény a gyerekszínházi előadások és a Hangszert a kézbe program révén a járás tanulói számára elérhetővé tette az élményszerzést zenei és színházi területen egyaránt. Idején szakmai segítséget kapnak. Ezen kívül, szükség szerint a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a kistélepüléseket szakmai programmal, és technikai eszközzel egyaránt segítjük. Kórusműsorok tájoltatására lehetőséget biztosít a Nemzeti Kulturális Alap

elnyert pályázati forrása. A Művelődés Háza és Könyvtára intézményegységei rendszeresen bekapcsolódnak a kistelepüléseken végzett közművelődési, könyvtári feladatok ellátásába (rendezvények, szakemberek, technikai eszközök, módszertani segítségnyújtás formájában).

Folyamatosak a könyvtári rendhagyó irodalomórák, a szervezett szezonális kézműves foglalkozások és új elemként a mozizást népszerűsítő iskolai KLASSZ Program vetítései.

Ismeretterjesztés

Több komplex program is tartalmaz ismeretterjesztő elemeket, így például a Családi délután programsorozat, a StreetQuiz játék vagy a Filmklubjaink, Irodalmi teadélután, a nyugdíjasklub preventív egészségmegőrző programjai. Valamennyi sorozattal célunk a település és a tájegység iránti kötődés erősítése, a sárospataki illetve a Tokaj-hegyaljai identitás növelése.

Valamennyi programot, illetve azok gyakoriságát a sorozatok költségeinek figyelembevételével határozzuk meg.

Kiállítás

Az intézmény kiállítás szervező tevékenysége visszatért a megszokott rendben, műfajában változatos tárlatokat mutattunk be a sárospataki közönségnek. A felújított Művelődés Háza és Könyvtára épületében az **emeleti társalgó és egy új, a korábbi próbaterem tetősíkjában kialakított 80 m²-es tér** áll rendelkezésre kiállítások rendezésére.

A Művelődés Házában megvalósuló időszakos kiállítások.

- a, Velünk élő Petőfi, a Petőfi Kulturális Ügynökség által lehozott vándorkiállítás
- b, Rédei Magda Sokszínű középkor c. grafikai kiállítás
- c, Tojásvarázs, a régióban meghirdetett hímes tojás pályázat beérkezett alkotásaiból nyílt kiállítás
- d, Legszínebb versem, országosan meghirdetett Petőfi versillusztrációs pályázat beérkezett alkotásaiból nyílt kiállítás
- e, Szösz, szőttes, szőnyeg c. kiállítás a Cigándi Múzeumporta és a Kovács család munkáiból
- f, Ignáth Mariann Emlékképek c. festészeti kiállítása
- g, Rohály Mária Tűz és üveg tűzzomác képek és gyöngyékszerek kiállítása
- h, Japán-a mangán túl, Japán kulturális kiállítás
- i, A Selyemút tükrében a Magyar Fotósövetség a a Kínai Fotóművész Szövetség közös fotókiállítása
- j, a Tenkács család és a Sáros család 5 művészenek közös kiállítása Generációk címmel.
- k, Tájak, borok, várak c. iparművészeti kiállítás

A kiállítások látogatói létszáma: 3473 fő, ebből diák: 1794 fő

A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység
Ebben az évben 1 regionális és 2 db országos alkotói pályázatot hirdettünk meg:

-Legszínesebb versem

-Tojásvarázs

-Manga rajzpályázat

A jelentkezők száma: 380 fő. A beérkezett alkotásokat szakmai zsűri bírálta el.

Korosztályonként és kategóriákként 47 díjazott alkotás született.

Közösségi szolgáltatás

Intézményünk egyik fontos törekvése, hogy minél több olyan tevékenységi formát biztosítson, amelyben a hozzánk látogatóknak lehetőségük van a mindennapi életükhöz szükséges új információk összegyűjtésére, és minél szélesebb körű tájékoztatást kapnak intézményünk működéséről. A közösségi szolgáltatások hozzájárulnak a látogatóink komfortérzetének növeléséhez, ezen szolgáltatásokat mindenki egyenlő eséllyel veheti igénybe. A Makovecz épület a város egyik fontos találkozási pontja, ahová korosztálytól függetlenül sokan térnek be azzal a céllal, hogy tájékozódjanak a város és a világ dolgairól. A felújítást követően a ház stílusához illeszkedő bútorok elhelyezése a földszinten és az emeleti társalgóban szintén ezt a célt szolgálják csakúgy, mint az előtéri tévé, vagy az ingyen wifi szolgáltatás. Ehhez járul hozzá a könyvtár hírlapolvasó szolgáltatása, az ingyenes számítógép használat, illetve az intézmény recepcióján szerezhető széles körű információk a város, a járás, a térség kulturális szolgáltatásairól, turisztikai attrakcióiról. Átallunk biztosított további animációk lehetnek társasjáték, mesekanapé, szelfi pont kialakítása.

Szervezetünk működését érintő dokumentumok közül az alábbiak a recepción is elérhetőek: az Adatvédelmi tájékoztató, a Házirend, A Művelődés Háza és Könyvtára járványügyi intézkedési terve.

Az információs tevékenység egyik alapját az intézményi kommunikációs terv jelenti, amit folyamatosan fejlesztünk az aktuális kihívásoknak megfelelően.

Művelődő közösségek, amatőr művészeti csoportok

Munkatársaink a szakkörvezetőkkel együttműködve, munkájukat segítve vesznek részt a közösségek életében. Ez jelentheti pályázati dokumentáció elkészítését és lebonyolítását, adminisztrációs ügyeik intézését, kapcsolatrendszerük intézményi szintű ápolását. A csoportvezetőkkel egyeztetett szakköri események (kiállítások, színpadi bemutatók, koncertek, ünnepek), illetve a városi programokon való megjelenés és a járási események koordinációja teszi teljessé az együttműködést. A szakkörök munkáját minimális szakmai anyag és eszköz beszerzésével, valamint utazásaikhoz gépkocsi biztosításával támogatjuk.

A Művelődés Háza Kamarakórusa

2023-ban a kórusunk folyamatosan dolgozott. A kórus 2023-ban 36 próba mellett 15 fellépést teljesített. Az év első fellépése a lengyel testvérváros Krosnoban volt. Jan. 14-én este a Szent II. János Pál tiszteletére épített Székesegyházban három kórus társaságában adtunk egy Karácsonyi koncertet, majd másnap 15-én de. a Ferencesek Templomában a Szentmisén működtünk közre és énekeltünk a végén 5 művet. Az ezeket a fellépéseket követő alkalom szomorú eseményhez kötődött, hiszen Hernádszentandráson a kórus alapító karnagya, Csehi Ferenc temetésén énekünkkel és az egyetlen alapító tagunk – Kiss József – búcsú beszédével mondtunk köszönetet Feri bácsi több évtizedes magas szintű kórusvezetéséért. Áprilisban a Sárospataki Bazilikában adtunk egy Húsvéti hangversenyt, de előtte énekeltünk a Miskolci Kamarakórus Fesztiválon, utána pedig május 29-én a Pünkösdi Szent Erzsébet Ünnep Vizikapunál megtartott Egyházmegyei zárandoklat keretében megtartott Szentmisén több ezer ember előtt. 2023-ba ezeken túl volt fellépésünk a helyi Református Templomban, a Református Kollégium Teológiai Akadémia Imatermében, a Miskolci Zenepalotában, Sátoraljaújhelyen a Piarista Templomban és a Kossuth Lajos Művelődési Házban egyaránt. Fontos fellépések voltak még a Sárospataki Kórusfesztivál egynaposra zsugorodott fellépései Sárospatakon és Sátoraljaújhelyen. Kórusunk tavaly két alkalommal járt Szegiben is, ahol először a Római Katolikus Templomban, majd két hónappal később a Faluházban az Idősek Karácsonyán énekeltünk. Mindezek mellett közösségépítő programokat is szerveztünk. Ezek között visszatérők az összevont névnapok megünneplése, de volt jó hangulatú közös szalonnasütés is.

A Bodrog Néptáncegyüttes:

Új táncanyagok, koreográfiák: Az együttes a 2022-ben megkezdett táncanyagokból 2023 első félévében az alábbi koreográfiákat sajátította el:

- Demeter Erika és Kis István: Mezőpaniti táncok
- Darmos Éva- Darmos István: Felcsíki táncok- Az ördögöké
- Emellett a következő táncanyagokkal is foglalkoztunk:
- Hercz Vilmos és Pál Vera hajdúhadházi táncanyagot tanított
- Prekup Anna, valamint Szarka Zsolt segítségével eleki román táncokba is belekóstoltak az együttes tagjai.

Mindezek mellett a tánctechnikai fejlesztés, a színpadi térben való mozgás fejlesztés, a népi énekek és csujogatók előadásmódjának fejlesztése hozzátartozik a folyamatos munkához.

Júniusban bemutattuk a Fordulj egyet előttem...” című, székely táncokból összeállított műsort.

Ruhatári beszerzések: Mezőpaniti női viselet: ehhez kötényeket hímeztettünk a nyíregyházi Hímesei Hímezdeben, székely szőtt anyagokat, szereztünk be a Berényi Textil cégtől. Mezőpaniti női blúzokat varrattunk. Vásároltunk használt, kiváló állapotú csizmákat, próbacipőket vásároltunk

Fellépések: Az év első felében 2 báli műsorunk volt – Vadászbál, Óvoda bál -, a Rákóczi műsorral felléptünk Hutában és a Regéci Várban, városunkban bemutattuk a „Fordulj egyet előttem...” című új műsort, valamint az előző évben összeállított „Szép Erdély című műsorunkat. Ezen kívül Taktaszadán, Hercegkúton és Sátoraljaújhelyben – Prec-Cast – is fellépett az együttes különböző műsorszámokkal.

Szeptember utolsó napján a sóstói Múzeumfaluban rendezték a Verbunk Napja területi eseményét, amelyen többek között a Nyírség Táncegyüttessel, a Debreceni Népi Együttessel a Nagyecsed-i Hagyományőrző Együttessel, és a Népművészet Mestere díjjal ez éven kitüntetett Murguly Lajossal együtt vettek részt a sárospataki táncosok. A gálaműsor mellett bodrogközi verbunk bemutató, bodrogközi tánctanítás és minden együttes által egyszerre táncolt nagyecsed-i verbunk és csárdás is része volt a színvonalas eseménynek. A következő hétvégén a felvidéki Csicsér településen a III. Bodrogközi és Ung-vidéki Folklor Számadáson léptek fel táncosaink. Az együttes számára fontos a határon túli magyarsággal a kapcsolatok erősítése, itt is több felvidéki együttessel találkozhattak a bodrogosok. Egy héttel később az együttes Erdőbényén vett részt a z V. Aszú Ünnep szüreti felvonulásán, s színpadi műsorral is szórakoztatta a közönséget. A Bodrog már rendszeres résztvevője ennek az eseménynek, a Szikes Zenekarral együtt. Külföldi vendégszereplés: Augusztus 16-21 között nagy sikerrel vendégszerepeltünk Belgiumban, a 47. Bonheidans Fesztiválon, amelyen rajtuk kívül angol, belga és argentin csoportok vettek részt. Az ott töltött napok alatt 5 fellépésen adtak ízelítőt táncosaink Vajdaszentivány, Mezőpanit, Dámóc, Kalotaszeg, Csíkszentdomokos tánckultúrájából, s több alkalommal tartottak moldvai táncjátékot a közönségnek. Augusztus 18-án együttesünk tagjai Brüsszel nevezetességeivel – dóm, városháza, csokoládémúzeum, sörmúzeum, Manneken-pis, Európai Parlament stb.- ismerkedtek. A fesztivál nagyon jól szervezett volt, a vendéglátók figyelmesek, kedvesek voltak, a műsorok után a szervezőktől, és a közönség tagjaitól nagyon sok gratulációt kaptak táncosaink.

Mindezek mellett a táncosokkal átalakítottuk, lecsiszoltuk, lefestettük a ruhatári állványokat, részt vettünk a Táncháztalálkozón és Szentendrén, a Pünkösdi Fesztiválon, lebonyolítottuk a Szent Erzsébet Napok keretében a Bodrog Udvar.

Számszerű adatok:

- Együttesi taglétszám: 33 fő
- Próbák száma: 88 alkalom
- Fellépések száma összesen: 21
- Ebből külföldi fellépések száma: 6

A Lorántffy Zsuzsanna Hímzőműhely:

2023-ban is rendkívül aktívan működtek, folyamatosan fejlesztették tudásukat, szakmai előadásokon, bemutatókon vettek részt. Több kiállításuk is volt az elmúlt évben, például a Tokaj-Hegyalja Egyetem - Zsuzsannafeszt egyik programja az úrihímzés kiállítás és bemutató volt. Küldetésük az úrihímzés népszerűsítése, tudásuk továbbadása. Ennek érdekében számos bemutatót tartottak, így például:

- Bemutakoztak Szentendrén a Nemzeti Kulturális Értékek 20. találkozásán,
- Sárospatakon a Pünkösdi Szent Erzsébet Ünnepen
- Tállyán a Kerekdomb Fesztiválon
- Úrihímzést tanítottak Nagykállón.

Elkészült hímzéseikkel kiállításokon, pályázatokon vettek részt eredményesen, így a XIX. Virágzó Népművészet Tárgyalkotó pályázatra beadott hímzésekkel díjazásban részesültek.

Munkájukat elismerve, 2023-ban a Megyei Értéktár Bizottság felvette az úrihímzést a Megyei Értékek listájára. A Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Bizottságának javaslata alapján az úrihímzés hagyománya és kortárs hímzőműhelyekben való továbbélése felkerült a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékére, melyet 2022. szeptember 22-én hirdettek ki Hortobágyon. Az oklevelet Vincze Máté közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkár adta át a közösségnek.

A Foltos Pille Kör

A csoportot jelenleg 16 fő látogatja rendszeresen, melyből ketten az elmúlt évben csatlakoztak a közösséghez. Mivel jellemzően nyugdíjas korú a tagok nagy része, célunk a klub bővítése, fiatalok/fiatalabbak bevonása.

Ebben az évben is lehetőség szerint részt kívánunk venni a Magyar Foltvarró Céh és a régió csoportjai (Tiszaújváros, Mezőkövesd, Szerencs) által szervezett eseményeken, varrós napokon. Ezeknek a találkozóknak a célja egyrészt az ismerkedés és kapcsolattartás, másrészt az ismeretek bővítése, új technikák megismerése.

Az év legfontosabb eseménye számunkra a csoport megalakulásának 20 éves évfordulója, melyet ősszel egy kiállítással szeretnénk megünnepelni a Művelődés Házában.

2023. eseményei:

- Március 25-én tavaszi foltvarró napon vettünk részt Mezőkövesden.
- Március 31-én Szegilongon volt kiállítása a csoportnak.
- Április 1. – tavaszi játszóház tartása a Művházban.
- Bemutakoztunk a Pünkösdi Szent Erzsébet Ünnepen.
- Június 3-án régiós foltvarró találkozó Tiszaújvárosban a Derkovits Művelődési Központban

- Június 19-23 nyári tábor a Művházban
- Július – kézműves foglalkozás tartása a Borfesztiválon.
- Augusztus 25-27. Országos Foltvarró Fesztivál Budapesten.
- Szeptember 29 – október 2. – Kirándulás Kaposvár-Somogyaszalóra az ottani foltvarró csoport meghívására.
- November 18. Adventi foltvarró nap Mezőkövesden
- December 3. Adventi játszóház a Művházban

A Zempléni Rajztanárok Alkotó Köre

Körünk a Művelődés Háza és Könyvtárában 48 éve működő csoport. A foglalkozások egyik részét a kéthetente tartott műhelymunka, másik részét a nyári tábor keretében végzett képzőművészeti tevékenység teszi ki. Az alkotókör sajátos összetételű társulás. 49 tagunk közül csak 5 fő sárospataki lakos. A környező településeken, szomszédos megyékben él 20 fő, az ország távolabbi részein 22 fő, határon túl 2 fő.

A kéthetente tartott foglalkozásokon csak a közelben lakók tudnak részt venni, de a nyári alkotó tábor sokkal népesebb. 27 fő dolgozott együtt Bodrogolasziban, az Ifjúsági és Sportszállóban levő telephelyünkön. Tábori tevékenységünk lezárásaként csoportos kiállítást rendeztünk a Fekete Gólya Oktatóközpontban augusztus 20-án. Az év folyamán alkotótársaink nagy számban szerepeltek önálló kiállításokon:

- 2023.01.23. Kőszeginé Magyar Julianna festményiállítás Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár
- 2023.03.10. Matuscsákné Jobbágy Erika, Üzenet másképp c., Tarcál 6 puttonyos Borfalu Galériája
- 2023.05.06. Murányiné Klucsik Judit képzőművészeti kiállítása, Mezőkövesd Rendezvényközpont
- 2023.05.15. Dr. Bobula Zsuzsanna orvos-képzőművész Oldódás-andante c. kiállításon, Tarcál 6 puttonyos Borfalu Galériája
- 2023.05.25. Törő Irén festőművész „Ecsettel a békéért” c., Miskolc HOG Díszterme
- 2023.07.02. Dr. Kótay-Szabó Károly orvos-képzőművész festménykiállítása, Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Művelődési Központ Zempléni Galéria
- 2023.07.07. Frimmerné Ihnáth Mariann művésztanár Emlékképek c. kiállítása, Sárospatak Művelődés Háza és Könyvtára
- 2023.09.29. Fábrián Katalin 2021-ben elhunyt művésztanár emlékkiállítás, Szerencs Rákóczi vár, Árkád terme
- 2023.11.07. Goda Gertrud „Város és lakója” kiállítása, Miskolci Egyetem Régi aula
- 2023.11.26. Kőszeginé Magyar Julianna: Színek-fények-hangulatok c. kiállítása, Sárospataki Református Templom Galériája
- 2023.11.28. Törő Irén festőművész: Színek és sóhajok c. kiállítása Tiszaújváros Városi Kiállítóterem
- 2023. 10.18. Matuscsákné Jobbágy Erika művésztanár Üzenet másként c. kiállítása MTA DAB Székház Debrecen
- 2023.12.07. Matuscsákné Jobbágy Erika és Jobbágy Domokos Bertalan: Kötődés c. kiállítása, Miskolc II. Rákóczi Ferenc Könyvtár

A Nyugdíjas klub

2023-ban 22 alkalommal találkoztak nyugdíjasaink. Szerveztünk: borkóstolót, teakóstolót, irodalmi- és egészségügyi előadásokat, farsangi összejövetelt, filmvetítést, kézműveskedést, de sor került közös főzésre és szalonnasütésre is. Az idős emberek mentális egészsége érdekében igen fontosak ezek az alkalmak, szükségük van a közös együttlétekre.

Sárospataki Wass Albert Kör

A hétfőnként kéthetente vetítéssel egybekötött összejöveteleken kívül számos évfordulóról, történelmi eseményről és szereplőről emlékezünk meg minden évben. 2023-ban is megtartottuk állandó megemlékezéseinket, rendezvényeinket, melyek a 2024-es munkatervben is szerepelnek nevesítve. A 2023-as év egyéb kiemelkedő eseményei:

- Egyesületünk (meghívásra) képviseltette magát Orbán Viktor Miniszterelnök Úr évértékelő beszédén a Várkert Bazárban
- Pályázati támogatásból kétnapos kirándulás keretében meglátogattuk a várpalotai Trianon Múzeumot, Székesfehérvár városát és a verőcei Wass Albert Emlékházat
- Karácsonyi pénzadománygyűjtésünk alkalmával minden korábbinál nagyobb összeg, 580.200 Ft gyűlt össze, mellyel 22 kárpátaljai (beregdedai) rászoruló gyermekes magyar családnak tudtunk segíteni

Egyesületünk állandó programjai a munkatervben, melyeket 2024-ben is igyekszünk megtartani:

- Január 1.: Megemlékezés Petőfi Sándor születésnapján
- Január 8.: Megemlékezés Wass Albert születésnapján
- Február 17.: Megemlékezés Wass Albert halálának évfordulóján
- Február 23. Csatlakozás a Wass Albert felolvasóesthez
- Március 10.: Emlékezés a székely vértanúkra a Székely Szabadság Napján
- Március 24.: Megemlékezés és koszorúzás II. Rákóczi Ferenc fejedelem születésének 348. évfordulója alkalmából Borsiban
- Április 7.: Megemlékezés Becker András kivégzésének napján a római katolikus temetőben
- Április 12.: Megemlékezés a Felvidékről kitelepített magyarok emléknapján
- Május 26.: Megemlékezés a magyar hősök emlékünnepén
- Július: Emlékezés a pozsonyi csatára és a nándorfehérvári diadalra
- Október 25.: Megemlékezés az iskolakerti Kazinczy Lajos szobornál
- November 4.: Emlékezés az áldozatokra az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése napján
- November 25.: Megemlékezés a Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapján
- November-december: Adománygyűjtés rászoruló, gyermekes, kárpátaljai (beregdedai) magyar családok részére

Ezeken túl:

- Részvétel a piaci ételosztásban
- Részvétel és koszorúzás városi ünnepeken, nemzeti ünnepeken és egyéb emléknapokon (február 25., március 15., június 4., augusztus 20., október 6., október 23. stb.)
- Félévi és év végi összejövetel (évadzáró és óév búcsúztató rendezvények, részben kulturális, részben kötetlen együttlét barátainkkal, vendégeinkkel)

Tábor

Tábori tevékenységünk irányul az intézményben működő **szakmai csoportok nyári alkotótáborára**, és külső résztvevők számára meghirdetett **tematikus és szabadidős táborokra** egyaránt. A táborok egy része az Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési Kollégiumának támogatásával, illetve a Csoóri Program forrásaiból valósul meg. A táborok szervezését és lebonyolítását az intézmény munkatársai végzik, egy-egy szakterület felkért előadóival közösen.

Származtatott szolgáltatás

Ez a tevékenység típus azt jelenti, hogy az intézmény a közművelődési tevékenysége mellett hasznosítja tereit, eszközeit, szakmai tudását, humán erőforrását. Köszönhetően a kiváló szakembergárdának ez a bevételi forrás egyre jelentősebb az intézmény gazdálkodásában. A szolgáltatások folyamatos PDCA ciklus szerinti fejlesztése, protokollok kialakítása segíti, hogy a megrendelőink elégedetten távozzanak. Termeink és eszközeink bérbeadása gyakori. E szolgáltatási körbe tartozik a Kávéház Retro 2008 Kft.-vel történő üzemeltetése is.

Nagyrendezvények

Az intézmény természetes feladata, hogy a városi, vagy külsős nagyrendezvények háttéréként működik. A Makovecz térrel való közvetlen térkapcsolat vagy a Vízikapui szabadtéri színpad infrastruktúrája predesztinálja erre. A nagyrendezvények kiszolgálása, azok megvalósítása nem okoz nehézséget, alapvetően ez munkaszervezési és üzemeltetési feladat. Az intézmény munkatársainak tapasztalata, kreativitása segíti a város és a térség turizmusáért, gazdagabb kulturális portfóliójáért tenni akaró partnerek, szervezetek munkáját. A nagyrendezvényeink 2023-ban:

- Járműmustra
- Pütkösdi Gyermektánc Találkozó, Örökség Gyermek Regionális Néptánc Fesztivál
- Pütkösdi Szent Erzsébet Ünnepe, A Szent Erzsébet Történelmi Társasággal együttműködésben
- Zeneünnep, Sörfesztivál az Újpiacon
- Borfesztivál
- Zempléni Fesztivál

- Mozikipnikek
- Tér, Zene, Bor programok

Mozi

Szomorú tény, hogy a Covid után a Mozi a látogatói harmadát elvesztette. A vélelmezhető okok:

- a covid miatt a közönség elszokott a mozitól
- a streaming térnyerése,
- az új forgalmazási gyakorlat, miszerint a több nagyobb stúdió filmjei 45 nap után a mozikból átkerülnek a streaming kínálatba, tehát a moziknak 45 napjuk van bevételt termelni
- a filmszakmai szemmel gyengének nevezhető egyoldalú filmkínálat

A Mozi 721 előadására /ebből art 387, nem art 334/ 12.645 néző váltott belépőjegyet 20.134.700,- Ft értékben.

Ez átlagban előadásonként 18 fő látogatót és közel 28.000 Ft bevételt jelent, ami a jelenlegi tendenciákat figyelembe véve nem rossz eredmény. Ennek pozitív irányú elmozdulása elsősorban jobb filmekkel és a nagy stúdiók franchise rendszerű filmkészítési gyakorlatának változásával történhet meg.

Mindezekkel a tényezőkkel egy egytermes kisvárosi mozi nehezen küzd meg, de ahogy eddig, most is igyekszünk a mozgásteret bővíteni, és a befolyásolható folyamatokra koncentrálni. A filmszínház működése ahhoz a szerephez igazodott, amit egy vidéki egytermes mozinak be kell töltenie egy kisvárosban. Városunk és a térség lakóinak joga és lehetősége, hogy a hazánkban megjelenő filmkínálat közel teljes spektruma meg tudjon jelenni a pataki Mozi nagyvásznán, a Mozi 2023-as műsora ezt az elvárást maradéktalanul teljesíti. Az Art Mozi Egyesület alelnökeként is képviselem, ahol az elnökség tagjaival folyamatosan dolgozunk azon, hogy az art mozik – és ezek részeként - a kisvárosi egy-két termes mozik ugyanolyan feltételekkel jussanak premier filmekhez, mint a nagyvárosi, piaci alapon működő mozik vagy a legnagyobb mozilánc az országban. Úgy vélem ez esélyegyenlőségi és alapjogi kérdés, melyet az elnökségben hangsúlyosan képviselek. Az art sáv működtetése pályázati források bevonását teszi lehetővé, ily módon a filmklubozás és a közönségtalálkozók, egyéb filmes programok finanszírozása megoldott, alkalmanként a technikai, filmkölcsönzési díjakra is tudunk pályázni.

2023. szeptemberétől indítottuk el az Art Mozi Egyesülettel és a Nemzeti Filmintézettel együttműködésben a KLASSZ programot. Országszerte már több mint tízezer iskolás vett részt a Filmintézet és az Art-Mozi Egyesület KLASSZ Napok programjában, amelynek célja, hogy a mai tizenévesek is felfedezzék a közös moziás élményét magyar filmekkel.

E sorok írásakor az országos látogatószámból közel 10%-ot a Sárospataki Mozi produkált, így elmondható, hogy egy sikeres és népszerű programról van szó.

A 2024/25-ös tanév végéig elérhető program országsszerte több mint 20 helyszínen nyújt iskolai csoportoknak kedvezményes mozivetítéseket, a folyamatosan bővülő filmkínálat több mint 130 kortárs és klasszikus magyar alkotásból áll.

Az ősszel elindított KLASSZ Napok keretében eddig több mint 300 vetítésen fedezhették fel általános és középiskolás diákok a közösségi filmnézés élményét. A klasszikus magyar filmkincsre épülő, kortárs hazai filmekkel kiegészített, több mint 130 filmből álló válogatás a legkorábbi némafilmeiktől a legújabb magyar filmekig több mint egy évszázad filmtörténetét íveli át.

A digitálisan restaurált filmklasszikusok között az eddigiekben A Pál utcai fiúk (1969), az Egri csillagok (1968) és A szeleburdi család (1981) volt a legnépszerűbb alkotás, a kortárs magyar filmek közül a Hat hét, a Kojot négy lelke, a Kincsem és a Larry voltak a legtöbbször műsoron a programban. Az animációs klasszikusok között János vitéz (1973), Lúdas Matyi (1977), Vuk (1981) és a Macskafogó (1986) volt a legnézettebb. A kínálatba újonnan bekerült tartalmak közt szerepel A nemzet aranyai című kiemelkedő sikerű dokumentumfilm és az 1987-es klasszikus vígjáték, a Szeleburdi vakáció is.

A filmek egy részéhez az NFI Filmarchívum szakmai szervezetekkel – köztük a Magyartanárok Egyesületével és az Osztályfőnökök Országos Egyesületével – együttműködve komplex oktatási segédanyagokat is készített, amelyek kreatív feladatok formájában segítik a filmek élményszerű feldolgozását. A filmválasztékban megtalálható, változatos műfajú alkotások a közösségi moziélmény megtapasztalásán túl számos tantárgy oktatását is segítik, a magyar irodalomtól a történelmen, a média és vizuális kultúrán, a dráma és természettudományi tantárgyakon át az etikáig.

A KLASSZ Napok programhoz továbbra is lehet csatlakozni: bármely hazai oktatási intézmény pedagógusa jelentkezhet, aki szívesen elvinné osztályát a jelenleg elérhető húsz art mozi egyikében szervezett vetítésre. A diákcsoporthoz az NFI támogatásának köszönhetően kedvezményes, 500 Ft-os jegyáron tekinthetik meg a kiválasztott filmeket. A visszajelzések szerint a jelenlegi működési struktúra egyezik a közönségünk igényeivel, ezért ezen a működési koncepción nem tervezek változtatni. 2023-ban és jelenleg is vannak már közönségtalálkozóink ahol lehetőséget teremtünk arra, hogy a helyi közönség is kérdezhesen az alkotóktól.

Könyvtár

A Zrínyi Ilona Városi Könyvtár egy – a helyi olvasóközönség életébe – jól beágyazott intézményegység. Nagyon széles szolgáltatási palettával operál, hiszen kézműves foglalkozásoktól kezdve a bentlívós, gyerekjátékos éjszakákon át az író-olvasó találkozókig, irodalmi klubokig, ringatóig bezárólag különböző rendezvénytípusokat

valósítanak meg. A programjaik, nagyon jól kiegészítik a közművelődési stáb által szervezett rendezvényeket. Évről évre gyarapítják az állományukat.

2023-as évünk a Petőfi 200 emlékév jegyében, programokban, eseményekben mozgalmasan alakult. A programok összeállításánál arra törekedtünk, hogy minden korosztály részére hasznos, szórakoztató ugyanakkor a minőségi kultúra hozzáférésehez biztosítsunk lehetőséget. Folytattuk a hagyományos programjainkat, igyekeztünk újszerű, változatos, nagylétszámú közönséget vonzó programok megszervezésére.

A Petőfi 200 emlékévhöz kapcsolódva rendeztünk: szavalóversenyt, irodalmi előadást-Nyiri Péter közreműködésével, kiállítást a Petőfi versekhez készült illusztrációkból, múzeumpedagógiai foglalkozásokat. Városunkban fogadtuk a Petőfi Irodalmi Múzeum vándorkiállítását, a Petőfi buszt, melyet több mint 300 fő látogatott meg, ezáltal is jobban megismerve Petőfi Sándor életét és költészetét.

A gyermekprogramok közül nagy népszerűségnek örvend a Ringató foglalkozás, mely havi 3 alkalommal került megrendezésre. Résztvevők: kb. 20 fő /alkalom.

A város óvodásai havonta ellátogatnak könyvtárunkba, mesefoglalkozások alkalmával papírszínházak mesékkel, közös játékkal, bábozással, meseposztóval és sok-sok mesekönyvvel ismerkednek meg. Az olvasóvá nevelés fontos lépései ezek az alkalmak, hiszen ekkor találkoznak a gyermekek először a könyvtárral és jónéhányan a könyvekkel. Itt játékosan ismertetjük meg a gyermekeket mesék, könyvek és a könyvtár világával remélve, hogy a későbbiekben az átélt élmények olvasásra ösztönözi a digitális korban élő gyermekeinket.

Népszerűek a versenyek, a vers és mesemondó gyermekek lelkes látogatói könyvtárunknak. Nemcsak a város, hanem a kistérség iskoláiból is jelentkeznek felhívásainkra. 2023-ban a mesemondó versenyre 39 iskolás és 15 óvodás jelentkezett, a szavalóversenyen 33 gyermek vett részt.

A könyvtárhasználati órák alkalmával a gyermekek hasznos ismereteket sajátítanak el, a könyvtár használatával kapcsolatban, ugyanakkor az olvasóvá nevelés, és az olvasás megkedveltetése is kifejezett célja a foglalkozásoknak.

2023-ban a Népmese hete alkalmából már 2 hetes mesefoglalkozással (résztvevők 560 fő) és az adventi időszakban pedig Adventi mesevarázssal vártuk a csoportokat (résztvevők: 380 fő).

A Népmese Hete zárórendezvénye ebben az évben is a Benedek Elek felolvasó délután volt, ahol a városunk intézményeinek képviselői is megtisztelték rendezvényünket. A városi tökfuragó versenyre könyvtárunkban is készültek pályamunkák.

Az irodalmi évfordulók, jeles napok remek alkalmak a kulturális intézmények számára a programok szervezésére. A Magyar Költészet Napja alkalmából 2023-ban felhívással fordultunk a város intézményekhez, melyben egy versdélutánra invitáltuk a résztvevőket. Örömmel tapasztaltuk az intézmények érdeklődését, nemcsak oktatási, hanem a rendvédelmi, önkormányzati, szociális, sőt még a városban működő idősotthon lakói is képviselték magukat a Költészet Napján – igazi generációk találkozásának lehettünk részesei. Az Ünnepi Könyvhét alkalmával gyermek és felnőtt olvasóinknak igyekeztünk programot kínálni: Hajdu Katalin, Remeczki Imre, P. Kusnyár Éva és Kovács Áron szerzőkkel találkozhattak látogatóink.

Irodalmi rendezvényeinken neves előadók, írók Hajdu Katalin, Fábry Sándor is vendégeink voltak egy-egy könyvbemutató alkalmával.

Lontai Léna író, Tóth Péter Lóránt versvándor – az Őszi Könyvtári Napok alkalmával voltak vendégeink – meghívásuk pályázati forrás segítségével valósult meg IKSZ (Informatikai és Könyvtári Szövetség támogatása).

A könyvtár fontos feladatának tekinti a helyi írók műveinek bemutatását, így került sor Remeczki Imre második könyvének bemutatására könyvtárunkban. P.Kusnyár Éva és Kovács Áron remek kiadványával is megismerkedhetett a nagyközönség- mindkét szerző SRK Tudományos Gyűjteményei munkatársa. Megismerhettük Tamás Erzsébet :A sárospataki zsidó közösség történet című írását és Halász István költői munkásságát.

Az idősebb korosztály részére szervezett Irodalmi teadélután, Könyvtári Olvasóklub biztosít lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltéséhez, közös beszélgetésekhez és rendszeres találkozásokhoz. (Témáink 2023-ban: Petőfi Sándor, februári jeles évfordulók, 1848 márc. 15 . női hősei, Anyák napja a magyar irodalomban, Remenyik Sándor, Mécs László, Adventi verseink...) A könyvtár mint közösségi tér mindig nyitva áll minden korosztály számára. A városban működő Nyugdíjas klubok foglalkozásainak is biztosít helyszínt könyvtárunk, különböző témájú előadások népes közönséget vonzottak.

A város intézményei által szervezett nyári táborok résztvevői rendszeres látogatói voltak gyermekfoglalkozásainknak, a Gyermekjóléti szolgálat, Képtár és THE táborozói több alkalommal is vendégeink voltak a nyáriszünetben. A mindennapi munkánk során nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a szolgáltatásokat a könyvtári minőségirányítás szempontjai szerint biztosítsuk, az olvasói, használói visszajelzések figyelembevételével, az esetleges hiányosságok mielőbbi pótlásával. A dokumentumbeszerzésnél nagymértékben figyelembe vesszük az olvasói igényeket, igyekszünk beszerezni a hiányzó dokumentumokat, illetve az ODR (könyvtárközi kölcsönzés) szolgáltatás használatával az állományunkban nem található dokumentumokhoz való hozzáférést tudjuk biztosítani az olvasóinknak.

Partnerség

A város és járás iskoláival évekre visszatekintő partneri kapcsolattal rendelkezünk, melynek bizonyítéka a versenyeken való aktív részvétel, ugyanakkor könyvtáros kollégákat is gyakran hívják az iskolák a tankerületben megrendezésre kerülő versenyek zsűrijébe. A város és járás közgyűjteményi intézményeivel napi kapcsolatban állunk, szakmai és a mindennapi munka tekintetében egyaránt. A középiskolás diákok örömmel végzik intézményünkben a közösségi szolgálatot, a mindennapi munka segítségével illetve rendezvények, nyári táborok alkalmával. 2023-ban 15 diák teljesített szolgálatot intézményünkben.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár által szervezett segédkönyvtárosi képzésben (OKJ azonosító szám: 52 322 01) résztvevő kollégák számára könyvtárunk gyakorlati helyet biztosít.

Több esetben kaptunk segítséget a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi könyvtár munkatársaitól könyvtárszakmai és informatikai kérdésekben egyaránt. Figyelemmel kísértük az országos szakmai ajánlásokat.

Eredményeink számokban:

- látogatók 23.220 fő ebből 14 éven aluli: 9.189 fő
- kölcsönzött kötetek: 33.424 db
- rendezvények száma: 154 alkalom – résztvevők száma : 4.284 fő
- nyitvatartási napok száma: 250 nap állománygyarapítás : 962 db könyv

Záró gondolatok:

A 2022. június 1-től érvényes intézményvezetői megbízatásom kezdetétől a pályázatomban megfogalmazott fejlesztési irányok, tervek mentén szervezem a Makovecz ház életét. A vezetői program sok területen fogalmaz meg nagyobb szerepvállalást, több intézményi feladatot, amelyek nem valósulhatnak meg mellérendelt anyagi és emberi erőforrások – elsősorban a munkatársak igyekezete, tudása és erőfeszítése - nélkül.

Intézményi törekvésünk, hogy A Művelődés Háza és Könyvtára, mint közművelődési intézmény, városi művelődési központ hozzájáruljon az itt élők jólétéhez, mindennapjainak minőségéhez. Reméljük, hogy az elvégzett munka eredményei és a 40 éves, az összetartozás, befogadás szimbólumaként ismert emberarcú épület üzenete valóban a szándékunknak megfelelően érkezik meg a látogatóinkhoz.

Sárospatak, 2024. május 10.

Sajószegi Gábor

igazgató